

Pregătire intensivă LITERATURA ROMÂNĂ BACALAUREAT

- Îndrumări
- Concepte operaționale
- Eseuri

~ Ediția a doua, revizuită și adăugită ~

NICULESCU

CUPRINS

Argument.....	5
Notă la ediția a doua.....	7
În loc de introducere	8
Noțiuni teoretice necesare rezolvării primului subiect pe baza unui text la prima vedere și alcăturirii eseului de la subiectul al treilea pe baza unui text studiat.....	34
A. Clasificarea textelor	34
B. Genurile literare	39
A. Ideologii literare	81
I. Ideologia promovată de „Dacia literară”	81
II. Criticismul junimist. Rolul lui Titu Maiorescu în impunerea unei noi direcții în literatura română	85
III. Direcția modernistă promovată de Eugen Lovinescu în cultura română	88
B. Autori canonici și necanonici – specii și curente literare	94
<i>Povestea lui Harap-Alb</i> (de Ion Creangă)	94
Tema și viziunea despre lume	94
Particularitățile de construcție a unui personaj	98
Relația dintre două personaje	101
<i>Dăniș Prepeleac</i> (de Ion Creangă)	105
Tema și viziunea despre lume	105
Particularitățile de construcție a unui personaj	109
Relația dintre două personaje	112

<i>Moara cu noroc</i> (de Ioan Slavici)	116
Tema și viziunea despre lume	116
Particularitățile de construcție a unui personaj	120
Relația dintre două personaje	123
<i>Ion</i> (de Liviu Rebreanu)	127
Tema și viziunea despre lume	127
Particularitățile de construcție a unui personaj	131
Relația dintre două personaje	134
<i>Ultima noapte de dragoste,</i>	
<i>întâia noapte de război</i> (de Camil Petrescu)	139
Tema și viziunea despre lume	139
Particularitățile de construcție a unui personaj	143
Relația dintre două personaje	146
<i>Enigma Otiliei</i> (de G. Călinescu)	150
Tema și viziunea despre lume	150
Particularitățile de construcție a unui personaj	154
Relația dintre două personaje	157
<i>Fântâna dintre popi</i> (de Mihail Sadoveanu).....	162
Tema și viziunea despre lume	162
Particularitățile de construcție a unui personaj	166
Relația dintre două personaje	169
<i>Morometii</i> (de Marin Preda)	174
Tema și viziunea despre lume	174
Particularitățile de construcție a unui personaj	179
Relația dintre două personaje	183
<i>Cel mai iubit dintre pământeni</i> (de Marin Preda)	188
Tema și viziunea despre lume	188
Particularitățile de construcție a unui personaj	193
Relația dintre două personaje	198
<i>O scrisoare pierdută</i> (de I.L. Caragiale)	203
Tema și viziunea despre lume	203
Particularitățile de construcție a unui personaj	208
Relația dintre două personaje	211
<i>Iona</i> (de Marin Sorescu)	216
Tema și viziunea despre lume	216
Particularitățile de construcție a personajului	220

<i>Luceafărul</i> (de Mihai Eminescu)	224
Tema și viziunea despre lume	224
<i>Floare albastră</i> (de Mihai Eminescu)	230
Tema și viziunea despre lume	230
<i>Plumb</i> (de George Bacovia)	235
Tema și viziunea despre lume	235
<i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> (de Ion Barbu)	239
Tema și viziunea despre lume	239
<i>Din ceas, dedus...</i> (de Ion Barbu)	244
Tema și viziunea despre lume	244
<i>Flori de mucigai</i> (de Tudor Arghezi)	248
Tema și viziunea despre lume	248
<i>Testament</i> (de Tudor Arghezi)	251
Tema și viziunea despre lume	251
<i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> (de Lucian Blaga)	256
Tema și viziunea despre lume	256
<i>Aci sosi pe vremuri</i> (de Ion Pillat)	260
Tema și viziunea despre lume	260
<i>Leoaică Tânără, iubirea</i> (de Nichita Stănescu)	264
Tema și viziunea despre lume	264

Notiuni teoretice necesare rezolvării primului subiect pe baza unui text la prima vedere și alcăturirii eseului de la subiectul al treilea pe baza unui text studiat

A. CLASIFICAREA TEXTELOR

I. **Textul** este unitatea fundamentală a unei situații de comunicare lingvistică orală sau scrisă.

II. **Situarea de comunicare** este procesul prin care se transmit informații privind gânduri, idei, opinii, atitudini, evenimente, stări etc.

III. **Elementele constitutive** ale textului sunt identice cu cele ale situației de comunicare:

1. **Emițătorul** (cel care transmite mesajul);

2. **Receptorul** (cel care primește mesajul);

3. **Mesajul** (informația propriu-zisă);

4. **Codul** (elementele comune cunoscute de emițător și de receptor), constituie din:

a) elemente verbale (limba sub forma ei vorbită sau scrisă);

b) elemente paraverbale (intensitatea, intonația, tonalitatea, ritmul, debitul vorbirii);

c) elemente nonverbale (mișcarea, gesturile, mimica etc.).

5. **Canalul** (mediul prin care se transmite mesajul – aerul, scrisoarea, biletul, telefonul, faxul etc.);

6. **Contextul** (cadrul – locul și momentul – în care se desfășoară comunicarea, identitatea, rolul și statutul social al interlocutorilor, ce știu sau nu știu aceștia ori se consideră că știu etc.).

IV. Tipuri de comunicare:

1. După modul de realizare:

- a) orală;
- b) scrisă.

2. După modul de transmitere a mesajului:

- a) directă;
- b) mediată;
- c) unilaterală;
- d) bilaterală.

3. După numărul participanților și după tipurile de relație:

- a) intrapersonală;
- b) interpersonală;
- c) de grup;
- d) publică;
- e) de masă.

4. După statutul interlocutorilor:

- a) verticală (șef – subaltern);
- b) orizontală (parteneri egali, cu același statut).

5. În funcție de scopul actului comunicativ:

- a) accidentală (transmite întâmplător informații);
- b) subiectivă (exprimă starea afectivă a vorbitorului);
- c) instrumentală (are un scop precis).

V. Tipuri de texte:

1. În funcție de modul lor de manifestare (de concepere):

- a) orale;
- b) scrise.

2. În funcție de tipul (modul) dominant de construcție (de expunere) și de conectori:

- a) narrative (relatează un eveniment sau o întâmplare în succesiunea sa temporală, plasat/-ă într-un anumit spațiu, caracterizat/-ă prin construcții enunțiative și conectori temporali);
- b) descriptive (rezintă succesiv trăsăturile și proprietățile unui obiect – lucru, persoană, peisaj etc. –, caracterizate prin conectori adverbiali și adjetivali pronominali);

- c) poetice (apeleză la limbaj figurat, poetic, cu topică specifică, simetrii, paralelism, repetiții etc);
- d) dialogate (apeleză la dialog, realizat prin replici într-o succesiune între-bare – răspuns, urmărind inițierea, continuarea sau încheierea lui).

3. În funcție de scopul urmărit:

- a) expozițive (informează în legătură cu un subiect, dând și explicațiile necesare pentru a fi înțelese);
- b) demonstrative (argumentative) (rezintă argumente și probe pentru a convinge în legătură cu o opinie, o opțiune sau un punct de vedere).

4. În funcție de gradul de obiectivitate în reflectarea realității și de limbajul folosit:

a) literare:

■ Trăsăturile textului literar:

- realitatea obiectivă este transpusă subiectiv, ceea ce presupune implicarea afectivă a autorului, intervenind imaginația și puterea creatoare a acestuia;
- textul literar se adresează în primul rând afectivității și sensibilității receptorului (citorului);
- topică este liberă, subiectivă, iar cuvintele sunt folosite cu sensurile lor figurate (expresive);
- apar imaginile artistice realizate cu ajutorul figurilor de stil;
- aspectele expresive se manifestă la toate nivelurile limbii (fonetic, lexical, gramatical);
- se folosesc cuvinte din toate registrele lingvistice (regional, popular, arhaic, argotic, neologic etc.).

■ Tipuri de texte literare:

- opere literare lirice;
- opere literare epice;
- opere literare dramatice.

b) nonliterare:

■ Trăsăturile textului nonliterar:

- are ca scop principal oferirea de informații;
- există și alte scopuri, în funcție de tipul textului nonliterar (de a convinge, de a amuză, de a satisface unele scopuri utilitare etc.);
- prezintă în mod obiectiv elemente ale realității și date exacte;
- nu se apeleză la ficțiune și nu se observă implicarea afectivă a autorului;

A. IDEOLOGII LITERARE

I. Ideologia promovată de „Dacia literară”

1. Etapele romantismului românesc

Romantismul românesc cunoaște mai multe etape: *prima etapă este cea pre-romantică*, ilustrată de scriitori ca Iancu Văcărescu, Costache Conachi, apoi de Gheorghe Asachi, I.H. Rădulescu, Vasile Cârlova, Grigore Alexandrescu, Cezar Bolliac, scriitori care depun eforturi pentru crearea unei școli naționale, a presei, a teatrului și care își întorc cu nostalgie privirile către trecutul glorios sau militează pentru realizarea a numeroase traduceri din literatura universală.

Cea de-a două etapă, cunoscută sub numele de *curentul național-popular*, este inaugurată de apariția „Daciei literare” (1840) și se întinde pe întreaga *perioadă pașoptistă* (până în 1860), iar *cea de-a treia* aparține *romantismului eminescian*, cuprinzând perioada marilor clasici, urmată de un *postromantism*, care se prelungește până către Primul Război Mondial.

2. Programul *Daciei literare*

Un loc aparte în dezvoltarea literaturii romântice românești și în definirea **romantismului autohton** îl are, în *cea de-a două etapă*, articolul-program intitulat „*Introducție*” și apărut în primul număr al revistei „Dacia literară” din 1840. *Dacia literară* este, după cum o arată și titlul, o revistă literară și ea umple golul în presa vremii – care nu era preocupată explicit de literatură, fiind reprezentată, în acel moment, prin apariția ziarelor *Curierul românesc* (1829), *Albina românească* (1829) și *Gazeta de Transilvania* (1838), aparținând fiecare unei provincii românești. De aceea, *Dacia literară* nu numai că se va ocupa de literatură, dar se va adresa și scriitorilor din toate provinciile românești, aceasta fiind semnificația cuvântului *Dacia* din titulatura revistei. Ea va publica opere originale ale scriitorilor, articole din alte publicații și se va ocupa fie de lucrările nou apărute, exprimând un punct de vedere critic, fie de cele ce urmează să apară, inserând știri despre evenimente culturale și scriitori.

Pornind de la caracterul specific al revistei, Mihail Kogălniceanu susține **reunierea tuturor forțelor dispersive, astfel încât români să aibă o limbă și o literatură comună**. De aceea, revista își propune să fie un „repertoriu general” al literelor românești, însuși numele ei fiind simbolic din acest punct de vedere, căci se vrea „o foaie, dar care, părăsind politica, s-ar îndeletnici numai cu literatura națională, o foaie care, făcând abstractie de loc, ar fi numai o foaie românească și, prin urmare, s-ar îndeletnici cu producțiile românești, fie din orice parte a Daciei, numai să fie bune”. Revista dorește să promoveze un anume spirit critic, o critică nepărtinitoră, prin care să fie vizată „cartea, iar nu persoana”. Totodată, Kogălniceanu ironizează darul imitației ca pe o „manie primejdioasă” care nu face o literatură și care omoară „duhul național”. El propune **formarea unei literaturi originale cu un profund specific național, pornind de la istorie, folclor, natură și de la viața socială a patriei**. Astfel, scriitorii vor contribui implicit la **dezvoltarea și unificarea limbii literare**.

Romantismul românesc dobândește prin acest program note distințe, constituindu-se într-un **current național-popular**. Deși a apărut în numai trei numere (datele anunțate: ianuarie-iunie 1840, datele reale: martie-august), revista a jucat un rol important în dezvoltarea literaturii române, deoarece *Introducția* are valoare de manifest și de program al romanticismului autohton.

Așadar, în *Introducție* sunt cuprinse **direcțiile principale de dezvoltare a literaturii române, și anume:**

- reunierea tuturor forțelor scriitorilor români pentru realizarea unei limbi și literaturi comune;**
- punerea accentului pe operele originale și pe valoarea lor literară, dovedită prin promovarea unei critici obiective;**
- păstrarea în literatură a specificului național prin tematica abordată (istoria și natura patriei, folclorul, viața socială);**
- înlăturarea traducerilor.**

Romanticismul românesc aparține perioadei pașoptiste (1840-1860) și este cunoscut și sub numele de **currentul național-popular**. Are deci ca trăsături specifice **subordonarea literaturii idealurilor naționale și sociale ale vremii și amestecul cu elementele clasice**, accentul punându-se pe mesajul social al artei, condiționat istoric și politic.

Programul revistei „Dacia literară” **poate fi considerat și un program literar specific romanticismului**, deoarece respectă unele dintre trăsăturile generale ale acestui curent:

- respingerea imitației modelelor antice apreciate de clasicism;**
- orientarea către folclor, către istorie și către natură;**

- c) înclinația spre elementele fantastice, spre mituri;
d) diversitatea genurilor și a speciilor literare.

Respect pentru oameni și cărți

3. Reprezentanți ai romantismului românesc, cunoscut sub numele de *currentul național-popular*

Scriitorii acestei perioade vor ilustra, de fapt, prin operele lor, tocmai aceste direcții, orientându-se către tradiții, către trecutul istoric, către frumusețea și măreția naturii, spre fantastic și mitic.

Interesul pașoptiștilor pentru istorie s-a manifestat în diferite *domenii tematici* și s-a concretizat în *specii literare diverse*. Sunt mai întâi încercările de epopee națională ale lui Costache Negruzz (Ştefaniada), Ion Heliade-Rădulescu (Mihaida) sau Dimitrie Bolintineanu (Traianida). Ion Heliade-Rădulescu are și o încercare de poem sociogonic (Anatolida sau Omul și forțele), iar meditația pe tema ruinelor și a mormintelor se întâlnește la Vasile Cârlova (Ruinurile Târgoviștei), Ion Heliade-Rădulescu (O noapte pe ruinele Târgoviștei) și Grigore Alexandrescu (Umbra lui Mircea. La Cozia, Mormintele. La Drăgășani, Răsăritul lunei. La Tismana).

Dimitrie Bolintineanu abordează balada și legenda istorică (Legende istorice), Vasile Alecsandri, poemul eroic (Dumbrava Roșie; Dan, căpitan de plai), Costache Negruzz, nuvela istorică (Alexandru Lăpușneanul), iar Vasile Alecsandri creează specia dramei istorice (Despot-Vodă).

Preocuparea pentru folclor s-a concretizat în studiile despre literatura populară ale lui Alecu Russo (Poesia poporală), Vasile Alecsandri (Românii și poezia lor) sau în culegerile de folclor, cea mai importantă fiind realizată de Alecsandri [colecția Poezii poporale. Balade (Cântice bătrânești) adunate și îndreptate de Vasile Alecsandri, apărută între 1852-1853, iar apoi volumul Poezii populare ale românilor, 1866]. După modelul creației populare au fost scrise balade fantastice de Ion Heliade-Rădulescu (Zburătorul), Dimitrie Bolintineanu (Mihnea și baba), Vasile Alecsandri (Baba Cloanța) sau legende mitologice de Vasile Alecsandri (Legenda ciocârliei, Legenda rândunicăi) și de Alecu Russo (Piatra Teiului). Dimitrie Bolintineanu a scris un basm în versuri (Domnul de rouă), iar Costache Negruzz s-a inspirat din proverbe și zicători (Păcală și Tânără).

Pașoptiștii *au și sentimentul naturii*, care se manifestă sub forme diverse. Peisajul este privit ca o stare de spirit de către Ion Heliade-Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Cârlova, sau natura este înfățișată în mișcarea ciclică a anotimpurilor, la Vasile Alecsandri.

Dănilă Prepeleac

de Ion Creangă

Tema și viziunea despre lume

1. Particularitățile temei și ale viziunii despre lume într-un basm cult

Prin tema unei opere literare se înțelege aspectul general din realitate abordat în creația literară respectivă. Tema aleasă de scriitor este tratată într-o anumită **viziune despre lume**, înțelegând prin aceasta modul în care scriitorul vede lucrurile, le înțelege și le interpretează, precum și atitudinea și opinia lui față de aspectele realității înfățișate. **Viziunea despre lume sau perspectiva narativă într-o creație literară epică** este, în esență, **obiectivă** sau **subiectivă**, în funcție de tipul na-rațiunii și al naratorului sau de curentul literar căruia aceasta îi aparține, putând însă suferi anumite nuanțări. De pildă, în **basmul cult**, viziunea despre lume pornește de la o **anumită realitate obiectivă**, dar pe parcurs dobândește și o notă de subiectivitate aparținând autorului, ca apoi **acțiunea să treacă în supranatural, în fabulos**.

Viziunea despre lume, în orice basm, este, aşadar, una fabuloasă, deoarece sunt prezente multe întâmplări supranaturale, săvârșite de personaje cu însușiri ieșite din comun, și astfel lumea basmului devine „*o oglindire a vieții în moduri fabuloase*” (G. Călinescu, *Estetica basmului*).

2. Evidențierea unor trăsături specifice care fac posibilă încadrarea textului în specia literară basm cult

Acestei specii literare, a basmului cult, i se încadrează și creația literară *Dănilă Prepeleac*, a lui Ion Creangă, deoarece autorul pornește de la modelul basmului popular, de la care împrumută unele motive populare (motivul probelor, motivul conflictului cu diavolul, motivul superiorității mezinului care ieșe învingător etc.), unele elemente de structură (formula introductivă, formula de încheiere etc.), tipuri de personaje (reale și fabuloase, reprezentând forțe ale binelui și ale răului) etc., toate prelucrate într-o structură originală conform viziunii sale. Temele și

motivele tipic populare dobândesc o coloratură originală și subiectivă, semnificații proprii, fiind abordate dintr-o perspectivă comică, iar personajele dobândesc autenticitate și sunt mai aproape de real.

3. Ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru tema și viziunea despre lume (acțiune, conflict, construcția subiectului, modalități de caracterizare a personajelor etc.)

O viziune fabuloasă despre lume, cu puternice note de originalitate, este prezentă și în basmul lui Ion Creangă, intitulat „**Dănilă Prepeleac**”, publicat în revista „Con vorbiri literare” la data de 1 martie 1876, și ea este evidențiată prin temă, prin întâmplările relatate și prin intermediul personajelor care participă la acțiune. Astfel, tema este una specifică basmului în general, și anume **lupta dintre bine și rău, manifestată prin probele pe care le trece protagonistul**, care parcurge drumul de la condiția de om leneș, nepricoput și neajutorat, la aceea de om isteș și cu un pronunțat spirit practic.

Acțiunea basmului este simplă, liniară, fiind constituită din episoade care se înălță. Deși incipitul conține formula inițială specifică basmului „era odată”, autorul ne introduce totuși într-un ținut obișnuit, nu fabulos, și anume un sat oarecare în care trăiau „doi frați însurați”.

Cel mare era bogat, iar cel mic era sărac, singura lui avere fiind doi boi tineri și frumoși, dar uneltele îi lipseau și de aceea le împrumuta mereu de la fratele său. Fratele bogat îl sfătuiește până la urmă pe Dănilă să-și vândă boii și să-și cumpere alții mai mici, iar din diferență să-și ia un car. Acesta îi ascultă sfatul, fapt ce constituie **intriga**, iar **desfășurarea acțiunii** care-i urmează cuprinde **două părți** distințe. În prima parte, aflăm cum mergând spre târg Dănilă schimbă boii pe car și, apoi, în urma altor schimburi succesive, rămâne în final cu o pungă goală. În această situație, fratele cel mare îi împrumută până la urmă, din nou, boii și carul, ca să aducă lemne din pădure, dar Dănilă omoară boii, distrugе carul și își pierde toporul. Motivând că boii s-au împotmolit într-un loc mlaștinios, îi cere fratelui său iapa și pleacă spre iaz ca să caute toporul pierdut. Înținând cont de sfatul ironic al acestuia de a se călugări, Dănilă hotărăște să construiască o mănăstire pe pajiştea de lângă heleșteu.

Cu această hotărâre începe a doua parte, care se desfășoară în pădure, lângă heleșteu, când Dănilă începe să-și îndeplinească misiunea, iar dracii din iaz îi cer să renunțe la planul său. Deoarece el refuză, i se oferă mai întâi un burduf de bivol

Ion

de Liviu Rebreanu

Tema și vizjunea despre lume

1. Particularitățile temei și ale viziunii despre lume într-un roman obiectiv

Prin tema unei opere literare se înțelege aspectul general din realitate abordat în creația literară respectivă. Tema aleasă de scriitor este tratată într-o anumită **viziune despre lume**, înțelegând prin aceasta modul în care scriitorul vede lucrurile, le înțelege și le interpretează, precum și atitudinea și opinia lui față de aspectele realității înfățișate. **Viziunea despre lume sau perspectiva narativă într-o creație literară epică** este, în esență, **obiectivă** sau **subiectivă**, în funcție de tipul naraționii și al naratorului sau de curentul literar căruia aceasta îi aparține, putând însă să suferă anumite nuanțări.

Viziunea obiectivă este specifică romanului realist-obiectiv și ea pornește de la orientarea tematică, mai ales de natură socială, și continuă cu structurarea tradițională a conținutului, la acțiune participând personaje aparținând unor clase și structuri sociale diverse. Totodată, tehnica narrativă constă în relatarea cronologică a faptelor prin înlănțuire, printr-o desfășurare logică a evenimentelor.

2. Evidențierea unor trăsături specifice care fac posibilă încadrarea textului în categoria romanului obiectiv

Acestei specii literare, a romanului realist-obiectiv, i se încadrează și creația literară „**Ion**” a lui Liviu Rebreanu, întrucât acțiunea este ancorată în actualitate, sunt înfățișate diverse aspecte sociale, personajele sunt tipice, naratorul este omniprezent și omniscient, iar relatarea întâmplărilor se face la persoana a III-a, fără vreo implicare afectivă a acestuia. Totodată, forma adoptată este una echilibrată, punându-se accent pe exactitatea exprimării și pe verosimilitatea întâmplărilor.

3. Ilustrarea a patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru tema și viziunea despre lume (acțiune, conflict, construcția subiectului, modalități de caracterizare a personajelor)

O viziune obiectivă despre lume este prezentă și în romanul „Ion” al lui Liviu Rebreanu, apărut în anul 1920 și scris pe durata a șapte ani, și ea **este evidențiată prin temă, prin acțiune, prin structurarea acesteia și prin intermediul personajelor care participă la acțiune.**

Mai întâi se observă că, **în spirit realist-obiectiv**, Rebreanu realizează prin această scriere **o monografie a satului transilvănean de la începutul secolului al XX-lea** și, de aceea, romanul are **două teme**: prima este *lupta țăranului pentru pământ* într-o societate în care singura măsură a valorii omului este averea, iar a doua o constituie *lupta intelectualității ardelenă pentru libertate și emancipare națională*.

La început, romanul s-a intitulat „Zestrea”, iar apoi autorul a optat pentru titlul „Ion”, numele personajului principal. Romanul are două părți: „*Glasul pământului*” și „*Glasul iubirii*” (cuprindând fiecare câte șase, respectiv, șapte capitole), deoarece în sufletul personajului se dă o luptă sfâșietoare între nevoia de pământ și iubirea sinceră și pătimășă pentru Florica.

Acțiunea romanului se petrece pe **două planuri narative care se intersecțează**. **Primul plan narativ** cuprinde și **incipitul romanului**, aflat în capitolul I intitulat „Începutul”, care prezintă drumul până la Pripas și se continuă cu secvența horei satului la care participă întreaga colectivitate. Acest plan narrativ îl are în centrul întâmplărilor pe Ion al Glanetașului, care o iubește pe Florica, dar, aceasta fiind săracă, el se căsătorește cu Ana, fata lui Vasile Baciu, unul dintre bogătanii satului, crezând că astfel va scăpa de săracie. Tratată cu brutalitate atât de soț, cât și de tată, Ana se spânzură și în acest timp îi moare și copilul, ceea ce îl nemulțumește pe Ion, acesta crezând că își va pierde averea dobândită de la Vasile Baciu. Florica se căsătorește cu George Bulbuc, feciorul unui alt bogătaș al satului, dar Ion o iubește încă, încearcă să revină la ea, însă este prins de George și ucis.

Al doilea plan narativ este mai puțin dramatic și prezintă scene din viața de familie a intelectualității rurale și din târgul ardelean. Aici sunt prezente familiile învățătorului Zaharia Herdelea și cea a preotului Belciug. Atât familia învățătorului, cât și preotul se implică în problemele țăranilor și de aici apar unele neînțelegeri între cei doi intelectuali ai satului. De aceea se dușmănesc, se insultă, se amenință,